

IRÁNYTŰ INTÉZET

2013. október 3.

Sikos Ágnes

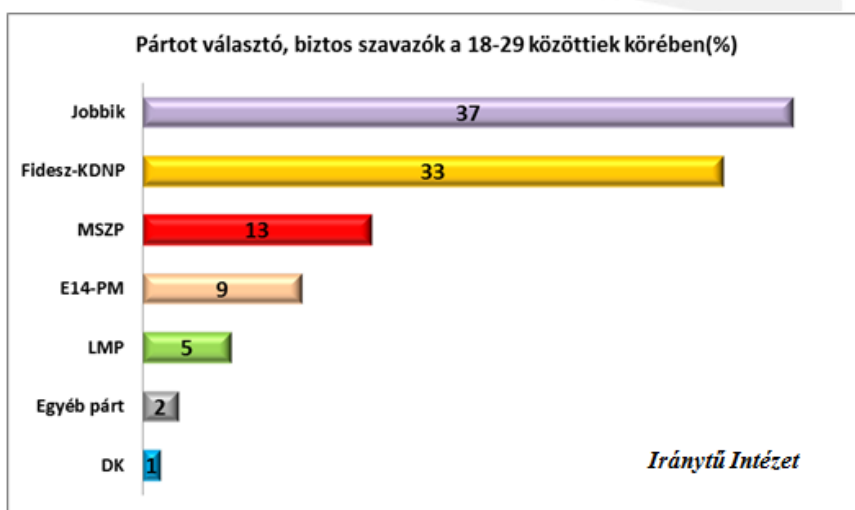
politikai elemző

A Jobbik a fiatalok vezető ereje

A Jobbik a legnépszerűbb mind az egyetemisták, mind a fiatalok körében. A párt szavazóbázisának vizsgálatakor az elsődleges szempont természetesen a korosztályi megoszlás, hiszen még ma is rendkívül aránytalan a tábor e tényező szerinti tagolódása. A korosztályi preferenciákhoz az Iránytű Intézet augusztusi közvélemény-kutatása szolgáltat adatokat, míg az egyetemi és főiskolai hallgatók politikai beállítódásáról az Aktív Fiatalok Magyarországon Kutatócsoport tavaszi felmérése nyújt friss eredményeket. Mindkét kutatás a Jobbiknak a fiatal szavazók közti kiemelkedő népszerűségét mutatta ki, hasonlóan korábbi, akár más közvélemény-kutatók által publikált eredményekhez. Az említett népszerűség tehát korántsem újkeletű, sokkal inkább hosszú távon fenntartott és stabilizálódott.

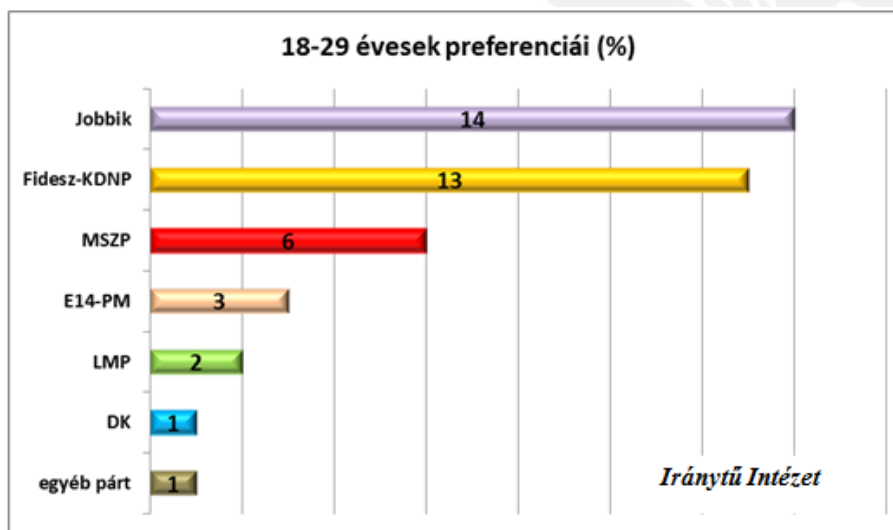
A 2010-ben parlamentbe jutó két új erő, a Jobbik és az LMP szociológiai karakterét egyértelműen a fiatal támogatókkal jellemezhetjük, a rendszerváltást követő időszakot uraló két nagy politikai blokkból való kiábrándultság, a nagyfokú elitellenesség, a pártok fiatalos lendülete, dinamizmusa elsősorban a fiatal szavazókat ragadta meg. Míg az LMP azonban pártszakadásával, valamint pozíciójának megtalálása és irányvonalának hiánya okán szavazói jelentős részét elvesztette, addig a Jobbik képes volt megtartani, kivívni vezető pozícióját a fiatalok között.

Ennek köszönhetően ma a nemzeti radikális párt a 18-29 közötti pártot választó, biztos szavazók körében 37%-kal az első helyen áll a pártok rangsorában, a Fidesz-KDNP pedig 4 százalékponttal lemaradva, 33%-kal követi. Az MSZP 13%-os támogatottsága e korosztályban szociológiai karakteréhez képest viszonylag magasnak mondható, az Együtt-PM szövetség azonban csupán 9, míg az LMP 5%-nyi biztos szavazót tudhat maga mögött.

Jól látható tehát, hogy az LMP drasztikusan veszített fiatal szavazóiból, mely az egyetemi hallgatók körében korábban tapasztalt széleskörű támogatottságának visszaesésével is járt. Míg ugyanis a Jobbik 17%-kal első helyen áll a hallgatók által támogatott pártok között, addig az LMP e csoportban mára csupán 7,7%-nyi szavazóval rendelkezik.

Az LMP, valamint a Jobbik egyidejűleg, a 2010-es választások során, ahogy a Szabó-Kern szerzőpáros említi, a Critical Mass és a Kuruc.info nemzedék képviselőiként jutott be a parlamentbe, ám mára előbbi nemzedék, ha nem is megszűnt, de elveszítette egységes képviseletét. A nemzedék szavazóit részben átcsábította az Együtt 2014, az LMP leszakadt platformja, vagy éppen az MSZP. A Critical Mass nemzedékkel ellentétben a Kuruc.info nemzedék rendkívül jól meghatározható, online hálózatai révén is körülhatárolható, stabil szubkultúrával bír, és az e körbe tartozó fiatalok képviselőjeként még ma is egyedül Jobbik lép fel, melynek támogatását a kutatási eredmények szerint a választópolgárok nem vonták meg. A pártra ma a 18-29 év közötti választók 14%-a szavazna, míg a Fidesz-KDNP-re 13%-uk adná voksát.

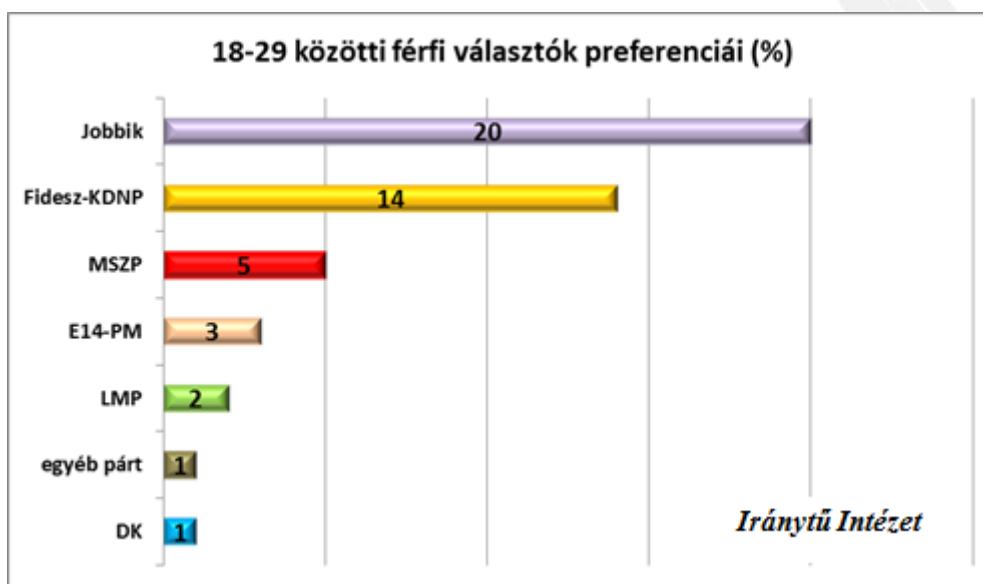

Bár közvélemény-kutatásunkban a 18-29-es korosztályt egységesnek tekintettük, érdemes azonban megjegyezni, hogy a Jobbik támogatottsága az 1983-as évben születettektől évről-évre növekvő tendenciát mutat. A párt tehát amellet, hogy a korcsoport vezető ereje, folyamatosan szélesíti támogatói körét.

Bár a fiatalok többsége a Jobbikot választaná, a korosztályra elsősorban a nagyfokú kiábrándultság jellemző, melyet kiválóan tükröz a 18%-nyi részvételt megtagadó választópolgár. A részvételi hajlandóság a korral párhuzamosan növekszik, így a nyugdíjas korosztály a legaktívabb, míg a fiatal a politikailag leginkább inaktív korosztály. Ez a nyugdíjas korosztály

szerepét a választásokon felértékelheti, hiszen nemcsak, hogy a legaktívabb, de a torz korfának köszönhetően a legszélesebb korcsoport is egyben.

A Jobbik szavazóbázisának a kor melletti legmeghatározóbb tényezője nemi megoszlása. A nemzeti radikális párt szavazóinak jelentős része férfi, a nők kevésbé hajlanak a párt támogatására. A 18-29-es korosztályban a nemi arányok megoszlása a teljes szavazóbázishoz mérve is rendkívül aránytalan, a korcsoportnak ugyanis csupán 30%-a a női nem képviselője. A férfiak preferenciáit ezért érdemes külön is megvizsgálni, hiszen így a Jobbik és a Fidesz-KDNP közötti különbség jelentősen megugrik. A 18-29 közötti férfi szavazók körében a Jobbik ugyanis 20%-os támogatottságnak örvend, míg a kormánypártok 6 százalékponttal lemaradva, 14%-nyi szavazót tudhatnak maguk mögött.

A fiatal női választók nagy része, 26%-a nem rendelkezik preferenciával, így egy potenciálisan megnyerhető szavazói csoportról beszélhetünk, mely megszólítására a korosztályban vezető politikai erőnek is jó esélye lehet. Emellett szükséges is, hiszen a 18-29 közötti nők körében már a Fidesz-KDNP a vezető erő, míg a Jobbik csupán a második legszimpatikusabb párt.

A Jobbik és az LMP fiatalok körében való népszerűségét számos tényezővel igyekeztek már 2010-ben is alátámasztani, így mindenekelőtt a korosztály elitellenessége, rendszerellenes attitűdjei, mind a jelenlegi pártokkal, mind a gazdasági helyzettel való kiábrándultság jelentek meg, mint lehetséges okok. A két tábor, vagy ha úgy tetszik, a két nemzedéket azonban nem lehet egy lapon említeni, hiszen attitűdjeik jelentősen eltérnek. Ahogy az egyetemisták körében végzett kutatás is kimutatta, a fiatalokra erős rendszerellenes attitűdök jellemzőek, melyek az egyes intézményekbe vetett bizalom hiányától egészen a demokratikus berendezkedés megkérdőjelezéséig terjednek. A fiatalok politikai nézeteinek kialakulásához, változásához a

korábbi generációkkal ellentétben az internet nyújtott, illetve nyújt segítséget, mely az információkhoz való széleskörű hozzáféréssel rendkívüli jelentőséggel bír a pártpreferenciák alakulásában, legalábbis a politika iránt érdeklődők esetében. A nemzeti radikális értékek online terjedése, a nemzeti szubkultúrához tartozó honlapok szaporodása tehát jelentősen hozzájárult a Jobbik fiatalok közötti nagyfokú népszerűségéhez. Ez az online térben is leképeződő szubkultúra jelleg nemcsak vonzza a fiatalokat, de részben stabilizálja is a Jobbik támogatottságát, míg az LMP szavazótábora ennek hiányában rendkívül könnyen morzsolódott szét. A Jobbik szavazótáborának egyik legerősebb, ám méltatlanul elhanyagolt meghatározója e jelleg, mely a nemzeti érzelmű választópolgárokat egy tömbben képes megtartani.

A Jobbik, mint említettem, bár a fiatalok körében a legnépszerűbb párt, még így is jelentős növekedési potenciállal rendelkezik a korosztály elsősorban bizonytalan, női választói között. Nem feledkezhetünk meg azonban az LMP helyét, szerepét átvevő baloldali pártokról sem, hiszen a Critical Mass nemzedék tagjainak meghódítására utóbbiaknak van lehetősége. Az Együtt 2014 sem a teljes népesség, sem a tárgyalt korosztály körében nem váltotta be a hozzá fűzött baloldali reményeket, a pártot választó fiatal szavazók pedig elsősorban az LMP szakadásával létrejött Párbeszéd-Magyarországért fiatalos gárdájával szimpatizálnak, semmiképp sem az exkormányfő személyével. A Demokratikus Koalíció szavazótábora nagyrészt idősebb női szavazókból áll, és az MSZP sem rendelkezik utánpótlással e generációban. A baloldali fiatalokat is nagy számban tömörítő korcsoport hiteles megszólítása nélkül azonban marad a bizonytalanok széles tömege.

A Fidesz-KDNP bár a teljes népesség körében a legerősebb párt, elvesztette vezető szerepét a 18-29-es korosztályban. A Jobbik támogattságának évről-évre zajló növekedése mindenekelőtt a kormánypártok kárára történik, melynek köszönhetően a radikális párt megerősítheti pozícióját a korcsoportban. A választásokig bár még sok minden változhat, a fiatalok preferenciái stabilnak mondhatóak, mely a Jobbik malmára hajtja a vizet. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a tárgyalt fiatal korosztály létszáma elenyésző a nyugdíjas korú választókéhoz képest, valamint, hogy nagyfokú apolitikusság jellemzi, mely magas arányú, választásokon való részvételt megtagadó szavazóban is megmutatkozik.

E-mail: info@iranytuintezet.hu

Honlap: www.iranytuintezet.hu

Blog: www.iranytuintezet.blog.hu

www.facebook.com/iranytuintezet

Telefon: +36-1-700-0760

Fax: +36-1-700-0770